

Γ΄ ΤΕΥΧΟΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΗ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΕ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ

Ενότητες 7 - 11

- Ερωτήσεις ανάπτυξης

1. α) Να αναφέρετε τις ενέργειες του ρωμαϊκού κράτους για τη διατήρηση των κατακτήσεών του.
β) Να αναζητήσετε τα αίτια που υπαγόρευσαν αυτές τις ενέργειες.
γ) Να αξιολογήσετε την αποτελεσματικότητά τους.
2. *«Γενικά ο πλούτος και η απραξία φονεύουν την ενεργητικότητα και την αφοσίωση προς την πατρίδα» (Η Πολιτισμική Προσφορά του Ελληνισμού, σ. 221).*
 - α) Να συσχετίσετε την παραπάνω φράση με την όλη κοινωνικοοικονομική κατάσταση του Ρωμαϊκού Κράτους κατά το τέλος του 2^{ου} μ.Χ. αιώνα, επιβεβαιώνοντας την ορθότητά της.
 - β) Να αναζητήσετε περιπτώσεις από την Ιστορία, παλαιότερη και σύγχρονη, που η παραπάνω φράση φαίνεται να επαληθεύεται.
3. α) Να αναλύσετε τους παράγοντες που συνετέλεσαν στη μεγάλη κρίση του 3^{ου} μ.Χ. αιώνα.
β) Να αιτιολογήσετε τις συνέπειές της.

4. Το 304 μ.Χ. ο Διοκλητιανός εξαπέλυσε έναν απηνή διωγμό κατά των Χριστιανών. Εννέα χρόνια αργότερα, το 313 μ.Χ., ο Κωνσταντίνος εξέδωσε το διάταγμα των Μεδιολάνων, αποσκοπώντας στην ανεξιθρησκία και στην απόλυτη ελευθερία της λατρείας μεταξύ χριστιανών και ειδωλολατρών.
- α) Να εντοπίσετε και να αναλύσετε τους λόγους, οι οποίοι ώθησαν καθένα από τους δύο αυτοκράτορες να τηρήσει τη συγκεκριμένη στάση και να αναλάβει τη συγκεκριμένη δράση απέναντι στο Χριστιανισμό.
- β) Να αξιολογήσετε το αποτέλεσμα των ενεργειών τους.
5. α) Να παρουσιάσετε διεξοδικά το σύστημα της τετραρχίας καθώς και τον εμπνευστή του.
- β) Να εξηγήσετε τους λόγους που υπαγόρευσαν τη γένεση του συστήματος αυτού.
- γ) Να εκθέσετε την άποψή σας για την αποτελεσματικότητά του και να την αιτιολογήσετε.
6. α) Να αντιπαραβάλετε το ρωμαϊκό διοικητικό σύστημα των χρόνων του Αυγούστου με την απολυταρχική διοίκηση που οργάνωσε ο Διοκλητιανός.
- β) Αφού εντοπίσετε τις διαφορές, να τις ερμηνεύσετε λαμβάνοντας υπόψη το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της κάθε εποχής.
7. Υποστηρίζεται ότι *«Ο Κωνσταντίνος, με τη μεταφορά της πρωτεύουσας πίστευε ότι θα αναγεννήσει τη (Ρωμαϊκή) Αυτοκρατορία. Όμως χωρίς να το υποπτεύεται, θεμελίωσε μια ελληνική αυτοκρατορία»* (Η Πολιτισμική Προσφορά του Ελληνισμού, σ. 230).
- α) Να αναλύσετε την εγκυρότητα αυτού του ισχυρισμού, προσδιορίζοντας τους παράγοντες που συνετέλεσαν στη μετατροπή της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας σε ελληνική.
- β) Να αναζητήσετε και να γράψετε τις συνέπειες αυτής της μετατροπής τόσο για τον ελληνικό, όσο και για το δυτικό κόσμο και πολιτισμό.
8. Να αξιολογήσετε την απόφαση του Κωνσταντίνου να μεταφέρει την πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας από τη Ρώμη στο Βυζάντιο.

9. Ο Κωνσταντίνος αρχικά υιοθετεί την πολιτική της Ανεξιθρησκίας, ενώ αργότερα τηρεί ευνοϊκή στάση απέναντι στο Χριστιανισμό. Να εξετάσετε τους λόγους για τους οποίους δεν κατέστησε επίσημη θρησκεία του κράτους το Χριστιανισμό, κάτι που αργότερα πραγματοποίησε ο Θεοδοσίος.
10. Να αναφερθείτε στη σπουδαιότητα του έργου του Μ. Κωνσταντίνου. Είναι κατά τη γνώμη σας αιτιολογημένη αυτή η προσωνυμία; Να υποστηρίξετε με επιχειρήματα την απάντησή σας.
11. Να αναφέρετε και να αναλύσετε τα στοιχεία από τα οποία απορρέει η διοικητική, πολιτειακή και πολιτισμική αυτονομία του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους από το Δυτικό Ρωμαϊκό Κράτος.
12. Να αναλύσετε τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στα δύο παρακάτω σημαντικά ιστορικά γεγονότα:
- **Θεμελίωση της Κωνσταντινούπολης ως πρωτεύουσας του Ρωμαϊκού Κράτους (330 μ.Χ.)**
- ↓
- **Διαίρεση του Ρωμαϊκού Κράτους (395 μ.Χ.)**
13. Να αναλύσετε τη σημασία του γεγονότος ότι μετά το θάνατο του αυτοκράτορα Θεοδοσίου ο πρωτότοκος γιος του έλαβε τη διακυβέρνηση του ανατολικού τμήματος της αυτοκρατορίας.
14. **Μέγας Κωνσταντίνος, Ιουλιανός, Μέγας Θεοδοσίος:**
 Να παρουσιάσετε τη στάση των αυτοκρατόρων αυτών απέναντι:
 α) στις αιρέσεις,
 β) στην ειδωλολατρία.
15. Να σκιαγραφήσετε την προσωπικότητα του αυτοκράτορα Ιουλιανού, με βάση το κείμενο της σελίδας 234 του σχολικού σας βιβλίου:
- Ο Ιουλιανός αυτοπροσδιορίζεται**
- «Κάνεις μεγάλο λάθος λέγοντας ότι είμαι φιλόσοφος ή στρατιώτης ή πολιτικός. Δεν είμαι ούτε καν φιλόσοφος που λες ότι νομίζω πως είμαι. Ωστόσο θα κάνω το καθήκον μου, αν κληθώ να το κάνω και σ' όποιον τομέα κληθώ να το κάνω. Αυτό το ξέρω και το υπόσχομαι. Δεν έχω καμιά φιλοδοξία· έχω όμως*

αυτοπεποίθηση. Προτιμώ να διαβάζω και να φιλοσοφώ· αλλά θα επιδοθώ με τον ίδιο ζήλο σε ο,τιδήποτε άλλο, αν η ιστορία το επιβάλλει. Καμιά φορά ονειρεύομαι τον εαυτό μου ν' απομονώνεται, σαν τον Μάρκο Αυρήλιο, ύστερα από σκληρές μάχες κατά βαρβάρων, σε μία λιπή και απέριπτη σκηνή του στρατοπέδου· κι ακούγοντας, όπως άκουγε ο Μάρκος Αυρήλιος, το ρυθμικό βηματισμό του σκοπού έξω από τη σκηνή, τη νύχτα όταν όλοι κουρασμένοι από την πολύνεκρη μάχη κοιμούνται, ονειρεύομαι ότι γράφω κι εγώ κάτι που θα 'ναι στους αιώνες διαρκέστερο κι από τις νίκες μου».

(Π. Κανελλόπουλου, Πέντε Αθηναϊκοί Διάλογοι, σ. 122)

16. Να σκιαγραφήσετε το πορτρέτο του «ιδανικού ηγεμόνα» του Ελληνικού Μεσαιωνικού Κράτους, σύμφωνα με τις αντιλήψεις των λογίων, χριστιανών και εθνικών, του 4^{ου} μ.Χ. αιώνα.

17. Να σχολιάσετε τις απόψεις του Μ. Βασιλείου για την αξία της ελληνικής παιδείας, με βάση το απόσπασμα της σελίδας 239 του βιβλίου σας:

«Από τα έργα [των αρχαίων] λοιπόν, εκείνο το μέρος θα δεχτούμε, που επαινεί την αρετή και κατηγορεί την κακία. Όπως από τα άνθη όλοι απολαμβάνουν το χρώμα μόνο και την ευωδιά, όμως οι μέλισσες μόνον ξέρουν να τους παίρνουν και το μέλι, έτσι κι εδώ, όσοι δεν ζητούν με το διάβασμα τη χάρη κι ευχαρίστηση μόνο, μπορούν να έχουν απ' αυτό και ωφέλεια ψυχική. Και πάλι καθώς οι μέλισσες θα κάμουν: Κι εκείνες, ούτε σε όλα τα άνθη πηγαίνουν, ούτε σε όσα πηγαίνουν πολεμούν ολόκληρα να τα πάρουν, αλλά μόνο ό,τι τους χρειάζεται και τα υπόλοιπα τα αφήνουν. Κι εμείς λοιπόν, αν θέλουμε να είμαστε γνωστικοί, θα πάρουμε μόνο όσα είναι σχετικά με την αλήθεια, και τα υπόλοιπα θα τα αφήσουμε κατά μέρος. Όπως από την τριανταφυλλιά κόβουμε μόνο το ρόδο κι αποφεύγουμε τ' αγκάθια, έτσι κι από τα έργα αυτά, θα πάρουμε ό,τι μας είναι χρήσιμο και θα προφυλαχτούμε από τα βλαβερά».

Μέγας Βασίλειος,

ΠρΒς τοΚς νέους Έπος ...ν •ξ –λληρικΨν

Τφελο¶ντο λόγων, Δ, 33-48

18. Πώς συνέβαλαν οι Πατέρες της Εκκλησίας (Μέγας Βασίλειος, Γρηγόριος Ναζιανζηνός, Ιωάννης Χρυσόστομος και Γρηγόριος Νύσσης) στη στήριξη της ελληνικής παιδείας της Ελληνικής Μεσαιωνικής Αυτοκρατορίας;

19. Να παρουσιάσετε τις σχέσεις Εκκλησίας-Κράτους, κατά τον 4^ο μ.Χ. αιώνα και το ρόλο της χριστιανικής εκκλησίας στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας του Βυζαντίου.

20. Το Βυζάντιο ήταν ένα κράμα από στοιχεία που κληρονόμησε από τον ελληνικό αλλά και το ρωμαϊκό πολιτισμό. Να παρουσιάσετε και να αναλύσετε τα στοιχεία που προέρχονται από τους δυο προγενέστερους πολιτισμούς και τα οποία συνέβαλαν στη διαμόρφωση ενός νέου, του Βυζαντινού.
21. **Ελληνική Παιδεία, Χριστιανισμός και Ρωμαϊκή Κρατική Παράδοση:** τρία στοιχεία που χαρακτηρίζουν το Βυζαντινό Πολιτισμό. Να αναλύσετε το ιστορικό φαινόμενο και να το τεκμηριώσετε δίνοντας ανάλογα παραδείγματα.

• **Ερωτήσεις σύντομης απάντησης**

1. Πότε και για ποιους λόγους παραχωρήθηκε **το δικαίωμα του ρωμαίου πολίτη** σε όλους τους ελεύθερους κατοίκους της αυτοκρατορίας;
2. Να ονομάσετε:
 - α) τους εξωτερικούς εχθρούς της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας που διέσπασαν τα οχυρωμένα σύνορά της.
 - β) τις περιοχές στις οποίες ορισμένοι από αυτούς εγκαταστάθηκαν μόνιμα.
3. Ο Αλέξανδρος Σεβήρος επεχείρησε να οργανώσει ένα στρατό από γεωργούς - στρατιώτες.
 - α) Να αναφέρετε τα κίνητρα της απόφασής του.
 - β) Να αναζητήσετε παρόμοια παραδείγματα στην Ιστορία του Βυζαντίου.
4. Να παρουσιάσετε τα αίτια τα οποία ώθησαν το Διοκλητιανό να διαχωρίσει την πολιτική από τη στρατιωτική εξουσία στο κράτος του.
5. Να εξηγήσετε γιατί ο Διοκλητιανός επεδίωξε τη δημιουργία κλειστών κοινωνικών τάξεων.
6. Να αναφέρετε με συντομία τους λόγους που οδήγησαν τον Διοκλητιανό στο θρησκευτικό διωγμό του 304 μ.Χ.
7. Να αναζητήσετε τα αίτια της αποτυχίας του διοικητικού συστήματος της τετραρχίας μετά την αποχώρηση του Διοκλητιανού.

8. Το διάταγμα των Μεδιολάνων:
- α) πότε και από ποιον εκδόθηκε;
 - β) ποιο το περιεχόμενό του;
 - γ) ποια η σημασία του;
9. Η ίδρυση της Νέας Ρώμης:
- α) πότε τοποθετείται χρονολογικά;
 - β) σε ποια συγκεκριμένη γεωγραφική θέση τοποθετείται;
 - γ) ποια στρατηγικά πλεονεκτήματα κάλυπτε;
10. α) Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των όρων: *αυτονόμηση* και *εξελληνισμός* του ανατολικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.
- β) Να αναφερθείτε σύντομα στο γενικότερο ιστορικό πλαίσιο που συνετέλεσε στην αυτονόμηση και στον εξελληνισμό της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.
11. Να παρουσιάσετε τη στάση του αυτοκράτορα Κωνσταντίου Β΄ απέναντι στην ελληνική παιδεία.
12. Να αναφέρετε:
- α) Πότε και ποιος αυτοκράτορας ανακήρυξε το Χριστιανισμό επίσημη θρησκεία του κράτους.
 - β) Να εξηγήσετε τη σημασία της ανακήρυξης αυτής.
13. α) Να ονομάσετε τους σημαντικότερους αυτοκράτορες της οικογένειας του Μ. Κωνσταντίνου.
- β) Να αναφέρετε τη στάση τους απέναντι στο Χριστιανισμό.

14. Να παρατηρήσετε το χάρτη της λεκάνης της Μεσογείου και:

Το ρωμαϊκό κράτος μετά το θάνατο του Θεοδοσίου (395 μ.Χ.)
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ. Ζ', σσ. 94-95.

- α) Να αναφέρετε το χρόνο της οριστικής διαίρεσης του Ρωμαϊκού Κράτους.
.....
- β) Να ορίσετε το πλαίσιο του ανατολικού και του δυτικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.
.....
.....
- γ) Να αναφερθείτε σύντομα στα αίτια που οδήγησαν στη διχοτόμηση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.
.....
.....
.....
.....

15. **Ανεξιθρησκία**

Εύνοια προς το Χριστιανισμό

Ο Χριστιανισμός επίσημη θρησκεία του κράτους:

Να αναφέρετε τις ενέργειες των αυτοκρατόρων του 4^{ου} μ.Χ. αι. οι οποίες έχουν άμεση σχέση με τους τρεις παραπάνω σταθμούς στην ιστορία του Χριστιανισμού.

16. α) Να αναλύσετε το λόγο για τον οποίο συγκλήθηκε η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος (Νίκαια, 325 μ.Χ.).

β) Να αναφέρετε το θέμα που συζητήθηκε και τις αποφάσεις που πάρθηκαν σε αυτή.

17. Να παρουσιάσετε τα στοιχεία της πολιτικής δράσης του αυτοκράτορα Ιουλιανού, τα οποία δικαιολογούν την προσωνυμία του ως «*αποστάτη*».

18. Να δώσετε, περιληπτικά, τη σημασία των παρακάτω όρων:

α) **ορθοδοξία**

β) **αίρεση**

γ) **βυζαντινός**

19. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, η ίδρυση της βασιλικής βιβλιοθήκης και του αντιγραφικού εργαστηρίου θεωρούνται έργα σημαντικά;

• **Συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης και σύντομης απάντησης**

1. Να διαβάσετε το απόσπασμα από τις «*Ιστορίες*» του Τάκιτου (*Η Πολιτισμική Προσφορά του Ελληνισμού*, σελ. 223).

α) Να προσδιορίσετε την εποχή στην οποία αναφέρεται το παρόν κείμενο.

β) Να αιτιολογήσετε το περιεχόμενό του λαμβάνοντας υπόψη το ευρύτερο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο της εποχής αυτής.

2. α) Να εντοπίσετε τα αίτια που ώθησαν το Διοκλητιανό να επιλέξει τη Νικομήδεια ως έδρα του αντί της Ρώμης.
β) Να αναλύσετε τον ευρύτερο κοινωνικοπολιτικό ρόλο που έπαιξε η επιλογή του αυτή για τους πληθυσμούς και των δύο τμημάτων της αυτοκρατορίας.
3. Ο Διοκλητιανός, σε αντίθεση με το σύνολο σχεδόν των Ρωμαίων αυτοκρατόρων που αναγορεύτηκαν μετά το θάνατο του Μάρκου Αυρηλίου, δεν ανατράπηκε, αλλά εκούσια παραιτήθηκε.
α) Να γράψετε το χρόνο παραίτησης καθώς και το πρόσωπο που έπεισε να παραιτηθεί μαζί του.
β) Να αναλύσετε τη σημασία του γεγονότος αυτού.
4. Να αντιπαραβάλετε τα δύο κείμενα του βιβλίου σας (*Η Πολιτισμική Προσφορά του Ελληνισμού*, σσ. 227-229) που αφορούν τις απόψεις των ιστορικών A. A. Vasiliev και G. Ostrogorsky για τη μεταστροφή του Κωνσταντίνου από την ειδωλολατρία στο χριστιανισμό.
α) Να βρείτε τις σχέσεις και τις τυχόν διαφορές μεταξύ τους.
β) Να εκθέσετε τη δική σας άποψη και να την αιτιολογήσετε.

• **Ερωτήσεις κλειστού ή αντικειμενικού τύπου**

α) *Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής*

Σας δίνονται παρακάτω μερικές φράσεις. Για την κάθε φράση, προτείνονται πέντε δηλώσεις. Βάλτε σε κύκλο το γράμμα της δήλωσης που νομίζετε πως είναι η σωστή.

1. Οι Πραιτωριανοί ήταν:

- α) Στρατιώτες στα τάγματα της αυτοκρατορικής φρουράς των ρωμαίων αυτοκρατόρων.
- β) Στρατιώτες - γεωργοί στις παραμεθόριες περιοχές του ρωμαϊκού κράτους.
- γ) Συγκλητικοί που μάχονταν ενάντια στην κατάρρευση και διαφθορά του 3ου μ.Χ. αιώνα.
- δ) Εξωτερικοί εχθροί που διέσπασαν τα σύνορα και εγκαταστάθηκαν στη Γαλατία.
- ε) Δούλοι που απελευθερώθηκαν.

2. Το δικαίωμα του ρωμαίου πολίτη παραχωρήθηκε σε όλους τους ελεύθερους κατοίκους της αυτοκρατορίας:

- α) Το 212 μ.Χ. από τον Καρακάλλα.
- β) Το 180 μ.Χ. από τον Μάρκο Αυρήλιο.
- γ) Το 284 μ.Χ. από τον Διοκλητιανό.
- δ) Το 313 μ.Χ. από τον Μαξέντιο.
- ε) Το 270 μ.Χ. από τον Αυρηλιανό.

3. Οι πόλεις στη διάρκεια του 3^{ου} μ.Χ. αι. αναζήτησαν ξανά την προστασία ισχυρών τειχών:

- α) λόγω της επανάστασης των πραιτωριανών και των απελευθέρων
- β) λόγω του κρατικού παρεμβατισμού που εφάρμοσε ο Διοκλητιανός
- γ) λόγω των συνεχών επιδρομών εσωτερικών και εξωτερικών εχθρών
- δ) λόγω των μεταρρυθμίσεων των Ιλλυριών αυτοκρατόρων
- ε) για κανένα από τους παραπάνω λόγους.

4. Ο Μαξιμιανός υπήρξε:
- α) Αύγουστος στο δυτικό τμήμα της Αυτοκρατορίας.
 - β) Καίσαρας του Διοκλητιανού με έδρα το Σίρμιο.
 - γ) Ένας από τους ιλλυρικής καταγωγής αυτοκράτορας που προσπάθησε να ανασυγκροτήσει το ρωμαϊκό κράτος.
 - δ) Ο πατέρας του Μ. Κωνσταντίνου.
 - ε) Συνάρχοντας του Μ. Κωνσταντίνου.
5. Η μάχη στη Μουλβία γέφυρα κοντά στη Ρώμη το 312 μ.Χ. υπήρξε αποφασιστικής σημασίας, επειδή:
- α) Οδήγησε σε νίκη τον Κωνσταντίνο κατά του Μαξεντίου με τη βοήθεια των χριστιανών.
 - β) Επέφερε το θάνατο του αυτοκράτορα Ουάλη από τους Γότθους και στη συνέχεια την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης.
 - γ) Προκάλεσε το θάνατο του Ιουλιανού από τους Πέρσες.
 - δ) Οδήγησε στην εξουδετέρωση του Λικίνιου, τελευταίου αντιπάλου του Κωνσταντίνου.
 - ε) Δημιούργησε τις προϋποθέσεις για τη διαίρεση του Ρωμαϊκού Κράτους.
6. Μετά το θάνατο του αυτοκράτορα Θεοδοσίου Α΄, ο γιος του Αρκάδιος:
- α) Κατήργησε τους Ολυμπιακούς αγώνες.
 - β) Ανέλαβε τη διακυβέρνηση του ανατολικού τμήματος της αυτοκρατορίας.
 - γ) Ανέλαβε τη διακυβέρνηση του δυτικού τμήματος της αυτοκρατορίας.
 - δ) Προσπάθησε να επαναφέρει την ειδωλολατρία σε βάρος του χριστιανισμού.
 - ε) Συγκάλεσε την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο στη Βιθυνία.

β) Ερωτήσεις αντιστοίχισης ή σύζευξης

Γράψτε στο διάστικτο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της (B) στήλης που αντιστοιχεί στο δεδομένο της (A) στήλης. (Κάποια από τα δεδομένα της στήλης B περισσεύουν).

1.	A	B
.....	αυτοκράτορας Θεοδόσιος	α) Ανέκοψε πρώτος την κατάρρευση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας (270-275 μ.Χ.).
.....	αυτοκράτορας Κωνσταντίος Β΄	β) Παραχώρησε σ' όλους τους ελεύθερους κατοίκους της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας το δικαίωμα του ρωμαίου πολίτη.
.....	αυτοκράτορας Διοκλητιανός	γ) Προσπάθησε να επιβάλει στους υπηκόους του τον αρειανισμό.
.....	αυτοκράτορας Καρακάλλας	δ) Εξέδωσε το διάταγμα των Μεδιολάνων (313 μ.Χ.).
.....	αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ο Μέγας	ε) Οργάνωσε στα σύνορα του κράτους στρατό γεωργών - στρατιωτών.
		στ) Οργάνωσε το σύστημα της τετραρχίας.
		ζ) Υποστήριξε την αρχαία ελληνική παράδοση και θρησκεία σε βάρος του Χριστιανισμού (361-363 μ.Χ.).
		η) Ανακήρυξε το Χριστιανισμό επίσημη θρησκεία του κράτους (380 μ.Χ.).

γ) Ερώτηση συμπλήρωσης κενού

Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων:

- α) Οι Αλαμανοί ήταν και εγκαταστάθηκαν
- β) Ο Κωνστάντιος ο Χλωρός ήταν με έδρα
- γ) Ο Μαξιμίνος Νταΐα επιλέχθηκε από τον ως
- δ) Τα εγκαίνια της Νέας Ρώμης έγιναν το στη θέση
- ε) Ο Αμβρόσιος επίσκοπος Μεδιολάνων αντιτάχθηκε στο Θεοδοσίο επειδή
- στ) Το 395 συνέβη γι' αυτό θεωρείται ως
- ζ) Το 476 συνέβη γι' αυτό θεωρείται ως

• **Συνδυασμός ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου και σύντομης απάντησης**

1. Α. Βάλτε ένα Χ στο αντίστοιχο τετραγωνάκι, αν νομίζετε ότι το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο:

	Σωστό	Λάθος
α) Ο Αυρηλιανός υπήρξε εμπνευστής του διοικητικού συστήματος της τετραρχίας.	☐	☐
β) Το διάταγμα των Μεδιολάνων κήρυξε την απόλυτη ελευθερία της λατρείας σε χριστιανούς και ειδωλολάτρες.	☐	☐
γ) Ο Κωνστάντιος ο Χλωρός είχε την έδρα του στο Σίρμιο της Σερβίας.	☐	☐
δ) Η επιλογή της Νικομήδειας ως έδρας του Διοκλητιανού υπαγορεύθηκε από την ανάγκη της ενίσχυσης και προάσπισης των ανατολικών εδαφών της Αυτοκρατορίας.	☐	☐
ε) Στις 11 Μαΐου του 330 έγιναν τα εγκαίνια της Νέας Ρώμης, μετέπειτα Κωνσταντινούπολης.	☐	☐

Β. Όσες από τις προτάσεις θεωρήσατε λανθασμένες, να τις αναδιατυπώσετε ώστε να γίνουν σωστές.

.....
.....
.....
.....
.....

2. Α. Βάλτε ένα Χ στο αντίστοιχο τετραγωνάκι, αν νομίζετε ότι το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο:

	Σωστό	Λάθος
α) Ο Διοκλητιανός στο θέμα της θρησκείας υπήρξε ένθερμος υποστηρικτής του Χριστιανισμού.	☐	☐
β) Το 312 ο Κόμμοδος παραχώρησε το δικαίωμα του ρωμαίου πολίτη σε όλους τους ελεύθερους κατοίκους της αυτοκρατορίας.	☐	☐
γ) Ο Διοκλητιανός χώρισε την πολιτική από τη στρατιωτική εξουσία.	☐	☐
δ) Η οριστική διαίρεση του ρωμαϊκού κράτους έγινε το 395 με τη διανομή των δύο τμημάτων του, ανατολικού και δυτικού, στους γιους του Θεοδοσίου.	☐	☐
ε) Ο αυτοκράτορας Ιουλιανός έδωσε νέα ώθηση στην εξάπλωση του Χριστιανισμού.	☐	☐
στ) Ο Αρκάδιος ήταν δευτερότοκος γιος του Θεοδοσίου και ανέλαβε το δυτικό τμήμα της αυτοκρατορίας.	☐	☐

Β. Όσες από τις προτάσεις θεωρήσατε λανθασμένες, να τις αναδιατυπώσετε ώστε να γίνουν σωστές.

.....
.....
.....
.....
.....

3. Α. Βάλτε ένα Χ στο αντίστοιχο τετραγωνάκι, αν νομίζετε ότι το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο:

	Σωστό	Λάθος
α) Ο Άρειος δίδασκε την αιωνιότητα του Χριστού.	☐	☐
β) Η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος καταδίκασε τον Αρειανισμό.	☐	☐
γ) Ο Αρειανισμός διαίρεσε το κράτος σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα.	☐	☐
δ) Ο Κωνσταντίνος υπήρξε πολέμιος του Αρειανισμού.	☐	☐
ε) Ο Κωνσταντίνος καθιέρωσε αυστηρά μέτρα κατά της ειδωλολατρίας.	☐	☐
στ) Ο Ιουλιανός απέλυσε τους χριστιανούς υπαλλήλους του κράτους.	☐	☐
ζ) Ο Ιουλιανός κατήργησε τους Ολυμπιακούς Αγώνες.	☐	☐
η) Ο αυτοκράτορας Ουάλης κήρυξε διωγμούς κατά των ορθοδόξων χριστιανών.	☐	☐
θ) Ο Μέγας Θεοδοσίος επισημοποίησε με διάταγμα το Χριστιανισμό.	☐	☐
ι) Το Σύμβολο της Πίστεως αποτελεί απάντηση στις απόψεις του Αρείου.	☐	☐
ια) Οι κάτοικοι της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ονόμαζαν τους εαυτούς τους Ρωμαίους.	☐	☐
ιβ) Οι παραδόσεις του Ρωμαϊκού Κράτους επηρέασαν την πολιτική των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων.	☐	☐
ιγ) Ο ανώτατος άρχοντας στο Βυζάντιο όφειλε να είναι «μίμημα και εικών του Θεού».	☐	☐
ιδ) Ο εθνικός Λιβάνιος επιδοκίμασε τα μέτρα του Ιουλιανού κατά των Χριστιανών.	☐	☐
ιε) Εκκλησία και Κράτος στο Βυζάντιο διέπονταν από σχέσεις αλληλεξάρτησης.	☐	☐

Β. Όσες από τις προτάσεις θεωρήσατε λανθασμένες, να τις αναδιατυπώσετε ώστε να γίνουν σωστές.

.....

4. A. Βάλτε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση:
 Το διάταγμα των Μεδιολάνων ήταν αποφασιστικής σημασίας για την τύχη των χριστιανών, επειδή:
- α) Κήρυττε την ανεξιθρησκία και επέτρεπε στους λαούς της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας να λατρεύουν το θεό της επιλογής τους.
 - β) Καθιέρωσε ένα είδος πρωτείου του Χριστιανισμού απέναντι στην ειδωλολατρία.
 - γ) Έλαβε μέτρα κατά της ειδωλολατρίας και διέταξε το κλείσιμο των ειδωλολατρικών ναών.
 - δ) Καταδίκασε την αίρεση του Αρείου.
- B. Να αναφερθείτε σύντομα στη σπουδαιότητα του διατάγματος για το χριστιανισμό αλλά και για τους λαούς της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.
-
-
5. A. Βάλτε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση:
 Η εξάπλωση του Χριστιανισμού στη διάρκεια της κρίσης του 3^{ου} μ.Χ. αι.:
- α) Υποχώρησε σημαντικά.
 - β) Αυξήθηκε αλματωδώς.
 - γ) Παρέμεινε στάσιμη.
 - δ) Δέχτηκε έντονες παγανιστικές επιδράσεις.
- B. Να αιτιολογήσετε σύντομα την επιλογή σας:
-
-
6. A. Βάλτε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση:
 Οι Πατέρες της Εκκλησίας του 4^{ου} μ.Χ. αιώνα:
- α) Αποστρέφονταν την ελληνική παιδεία.
 - β) Αναγνώριζαν την αξία της ελληνικής παιδείας.
 - γ) Τηρούσαν ουδέτερη στάση προς την ελληνική φιλοσοφία.
 - δ) Αρνούνταν τον εξελληνισμένο χριστιανισμό.
 - ε) Στηλίτευαν την αρχαία ελληνική φιλοσοφία, ιδιαίτερα την πλατωνική.
- B. Να τεκμηριώσετε την επιλογή σας:
-
-